

За підрахунками уряду, для проведення пенсійної реформи лише цього року доведеться витратити потрібно 12 млрд грн додаткових коштів. Їх планують залучати за рахунок підвищення доходів від ЄСВ, які зросли завдяки минулорічному рішенню уряду про мінімальну зарплатню.

А вже наступного року “осучаснення” пенсії коштуватиме країні ще 30 млрд. грн. Кошти на це уряд також планує брати з фонду ЄСВ. Бюджетні кошти планують залучити лише для покриття дефіциту Пенсійного фонду. Вже в цьому році видатки Пенсійного фонду співмірні з третиною видатків бюджету всієї країни - 284 млрд грн.

Пенсійна реформа в такому вигляді, як вона є, не вирішує довгострокових проблем, з яким згодом стикнеться українська економіка. Тому запропонований законопроект економісти називають радше тактичним, аніж стратегічним, хоч він розрахований на десятирічну перспективу.

Ця пенсійна модель, безумовно, матиме позитивний вплив на зубожілих українських пенсіонерів зараз, проте вона дуже ускладнить життя майбутнім пенсіонерам. Особливо “несолодко” буде, коли заслужений відпочинок за солідарною системою своїм батькам забезпечуватиме покоління 90-х, адже тоді рівень народжуваності в Україні був вкрай низьким. По суті, це покоління змушене буде працювати для попереднього, а також встигати відкладати щось й для себе.

Вікторія МЕЛЬНИК

студентка

Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України»

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ЕКОНОМІЧНОМУ ЗРОСТАННІ КРАЇНИ

Поняття інноваційності можна ототожнювати з поняттям підприємливості - пильності до нових можливостей поліпшення роботи організації.

Розвиток національної економіки залежить від інноваційного характеру будь-якого бізнесу, що забезпечується активізацією інноваційних процесів, а також розвитком науки, техніки та технологій. Важливу роль в економічному піднесенні держави відіграє інноваційно-інвестиційна спрямованість підприємницької діяльності, яка забезпечує конкурентні переваги суб'єктам господарювання, покращує їх міжнародні позиції, а отже сприяє економічному зростанню [1].

Інноваційна система як основа механізму саморозвитку є головним фактором піднесенню країн – лідерів світової економіки. Лідерами сучасного бізнесу є великі наукомісткі корпорації, котрі мають власну наукову базу і реалізують інноваційні-інвестиційні проекти в глобальному масштабі. Дані підприємництва вирізняють тривалість існування, регулярність, системність організації інноваційних процесів, складовою яких є дослідження і розробки (ДіР), комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності через механізм ліцензійних угод та подальша капіталізація інтелектуальної власності. Інноваційне підприємництво пов'язане з бажанням підприємця брати на себе ризики щодо створення нового продукту, процесу чи поліпшення існуючих, а також щодо економічної, соціальної і моральної відповідальності за їх кінцевий результат [2].

На думку вчених-економістів, формування теоретичних основ дослідження інноваційної структури є однією з найбільш важливих проблем сучасної економічної теорії. В результаті цього виникає об'єктивна необхідність розробки підходів до вирішення проблеми формування теорії інноваційної інфраструктури як тієї сфери економіки, що набуває пріоритетного значення [3, ст.138].

До фінансової системи інфраструктури інноваційного ринку належить існуюча система державних інституцій, фінансових інституцій банківського і небанківського секторів, а саме: інноваційних фондів і банків, венчурних фондів, бюджетних та позабюджетних кредитних організацій, промислово-фінансових груп, лізингових центрів і страхових компаній [3, ст. 139].

Основними функціями перелічених інституцій є забезпечення розширеного фінансування інноваційного прогресу і підвищення ефективності використання ресурсів, тобто реалізація високорентабельних проектів, консалтингова підтримка, пряме і часткове фінансування, кредитування та інвестування.

Інноваційне підприємство почало розвиватися швидкими темпами в США внаслідок перебудови економіки країни у зв'язку з кризою 1970-х років.

Першими на арену інноваційних змагань вийшли малі підприємства, які найкраще змогли забезпечити розробку та впровадження нових досягнень у виробництво, тому їм належить особлива роль серед інноваційних підприємницьких структур. Малі фірми є інструментом активізації науково-технічного прогресу (НТП) у країні.

У країнах США і Західній Європі малий бізнес створює до 50% нововведень, є ліцензіатом майже 50% нововведень світового ринку. Основна перевага таких підприємств у їх мобільності, швидкому сприйнятті і генеруванні нових ідей. Малі фірми на відміну від великих підприємств беруться за розробку і освоєння оригінальних інновацій у тих сферах, які для великих компаній здаються або неперспективними, або високо ризикованими. У багатьох випадках малий бізнес спроможний краще конкурувати з великими підприємствами, діючи у вузькоспеціалізованому напрямі, навіть за обмеженості фінансових засобів.

Дані, що свідчать про ефективність невеликих фірм в інноваційному процесі: оцінка національного наукового фонду США, на кожний вкладений у ДіР долар фірми з чисельністю до 100 осіб здійснила у чотири рази більше нововведень, ніж фірми із зайнятістю від 100 до 1000 осіб, і в 24 рази більше, ніж компанії, на яких працює більше 1000 осіб. Темпи нововведень у них на третину вищі, ніж у великих, окрім того, невеликим фірмам потрібно в середньому два роки, щоб вийти зі своїм нововведенням на ринок, тоді як великим – три роки [2].

За рахунок функціонування малого інноваційного підприємництва великі корпорації мають змогу розвивати та оновлювати своє виробництво, розширювати асортимент продукції, яку вони виробляють, а також створювати принципово нові виробництва.

Своєрідна форма малого та середнього інноваційного підприємництва є венчурний бізнес, що спрямовує свою діяльність на отриманні нових наукових і технічних знань в інноваційній продукції; нетривалість функціонування організації, що зазвичай створюється для реалізації інноваційного високотехнологічного проекту. Венчурний бізнес у ринковій економіці представлений в основному приватними інвестиційними компаніями, діяльність яких підтримується державними і суспільними фондами. Одержуючи від різних фінансових інститутів кошти на створення ризикових підприємств, він займається апробацією, доробкою та доведенням до промислової реалізації ризикових інновацій, сприяючи, з одного боку, виробничому впровадженню новітніх досягнень НТП, а з іншого – мінімізуючи фінансові ризики окремих інвесторів. Позитивним прикладом щодо використання такої форми залучення довгострокових інвестицій є США та європейські країни. Так, за останні 30 років зусиллями венчурного капіталу у США створено сотні тисяч нових робочих місць і одержано мільярди доларів прибутку. У 20 країнах Західної Європи нині нараховується 500 венчурних фондів. Саме венчурний бізнес дозволив розвиненим країнам впродовж останньої чверті минулого століття якісно змінити структуру виробничих сил і помітно впливати на виробничі відносини. Серед об'єктів венчурного фінансування лідирують високотехнологічні компанії, однак структура інвестування постійно змінюється. Нині основний обсяг венчурних інвестицій спрямовується в такі сектори, як програмне забезпечення, біотехнології, телекомунікації, медичне обслуговування, роздрібна торгівля,

комп'ютери і периферійні пристрої, інтернет-технології, виробництво напівфабрикатів, енергетика, охорона здоров'я, фінансові послуги, електроніка, бізнес-послуги [2].

Венчурні фірми дуже гнучкі та ефективні, їх активна діяльність забезпечує зростання конкурентноздатності виробленої продукції, швидке та успішне впровадження новітніх технологій, переозброєння та реконструкцію виробництва на сучасній науково-технічній основі, збільшення зайнятості населення.

Їх значення полягає і в тому, що вони:

- приводять до створення нових господарських одиниць, що впливають на структуру ведення наукових досліджень, і викликають структурні зміни у суспільному виробництві країн;

- забезпечують зайнятість висококваліфікованим спеціалістам;

- великі корпорації спонукають у вдосконаленні принципів управління і організаційних структур;

- показують, що орієнтація на довгострокові цілі вимагає створення спеціальної кредитно-фінансової системи у вигляді ризикового капіталу.

Великі інноваційні підприємства представлені такими об'єднаннями підприємницьких організацій, як консорціуми, концерни, холдинг-компанії, фінансово-промислові групи, іншими асоціаціями та спілками юридичних осіб. Консорціум в інноваційній сфері – це компанія, яка сформована на основі укладання тимчасової угоди між підприємствами, банками, науковими центрами для вирішення таких важливих господарських завдань пошуку і реалізації великих інноваційних проєктів, пов'язаних з розвитком техніки та втіленням нових технологій. Створення консорціуму дає можливість сконцентрувати фінансові ресурси фірм-учасників і проводити дослідження. Складнішою формою інноваційного підприємництва є концерн. Він об'єднує підприємства промисловості, транспорту, торгівлі і банківської сфери для спільного здійснення наукомістких інноваційних проєктів, що дозволяє його учасникам дещо вирівнювати певні галузеві сезонні коливання і ризики та переводити капітал з менш перспективних галузей економіки у перспективніші. Глобалізація інвестиційно-інноваційних процесів сприяє розвитку транснаціональних компаній, які вважаються рушійною силою цього процесу. Транснаціональна компанія (ТНК) все частіше виступають на світовому інвестиційному ринку як прямий інвестор. Сьогодні вони контролюють орієнтовно 80% світового технологічного потенціалу в приватному секторі, приблизно стільки ж - у торгівлі. ТНК справляють значний вплив на НТП, багато в чому визначають його магістральний напрям і структурні зрушення світової економіки [2].

Завдяки величезним фінансовим можливостям ТНК втручаються у найрізноманітніші сфери світового господарства. Вони часто виступають активними користувачами нововведень, створених малими і середніми фірмами.

ТНК слугують потужним каналом прямих іноземних інвестицій в економіку країн. Світова економіка, що глобалізується, стає дедалі не стабільнішою, схильною як до циклічних криз, так і потрясінь не циклічного характеру.

Світове господарство стрімко прямує до формування глобального економічного простору, в межах якого створюється новий тип економіки. Тому дуже важливим є процес наближення вітчизняної економіки до рівня розвитку провідних світових держав, що у свою чергу потребує структурних змін економіки, зокрема формування такої організаційної структури, яка б об'єднувала всі стадії інноваційного процесу, організовувала, скеровувала, координувала та контролювала їхню діяльність.

Виходячи з того, що метою нововведень є підвищення ефективності, економічності, якості життя, задоволеності клієнтів організації, то необхідний процес інновації виглядатиме так: інвестиції – розробка – процес впровадження – отримання якісного поліпшення [1].

Світовий досвід забезпечує розвиток інноваційного підприємництва, відіграє важливу роль в економічному зростанні країни. Дана проблематика вимагає більш поглиблених розробок, ґрунтовних і комплексних досліджень.

Література

1. Методи аналізу інноваційних проєктів / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bukvar.su/menedzhment/111725-Metody-analiza-innovacionnyh-proektov.html>
2. Прилуцька І.А. Організаційні форми інноваційного підприємства та стимулювання їх розвитку / І. А. Прилуцька // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/50953/04-Prilutska.pdf?sequence=1>
3. Язлюк Б.О., Пуцентейло П.Р., Бруханський Р.Ф., Гайда Ю.І. Розвиток аграрного бізнесу в умовах глобалізації / Б.О. Язлюк, П.Р. Пуцентейло, Р.Ф. Бруханський // матеріали міжнародної науково-практичної конференції за участю іноземних студентів: Т.:Астон, 2016-222 с.

Роман МИХАЛЬСЬКИЙ

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Корпорація – це певна сукупність економічних агентів, що відрізняються правовим статусом, правоздатністю, системою визначення мети. Активно діючі глобалізаційно-інтеграційні процеси сформували уявлення, що до корпорацій слід відносити мегаструктури, котрі як правило, домінують в певному ринковому ареалі. В Україні досі є відсутньою чітка схема формування вітчизняної моделі корпоративного управління, так само як і схема правового забезпечення корпоративного управління в компаніях з державною участю. Акціонерні товариства сьогодні зіштовхуються з низкою проблем в сфері корпоративного управління, які, безсумнівно, вимагають розробки комплексного вирішення.

Стандартний погляд на корпорацію, який розглядає її як фірму, що максимізує прибуток і мінімізує витрати виробництва на основі оптимального розподілу ресурсів і граничної продуктивності факторів виробництва, на наш погляд, не вичерпує уявлення про корпорацію як про один з найважливіших гравців постіндустріальної ринкової економіки. Корпорація – це не тільки максимізатор прибутку, але і складна система соціально-економічних відносин між різними суб'єктами, складовими корпорації. Соціально-економічні відносини в корпорації – це система відносин, що складаються між власниками, менеджерами та працівниками корпорації і пов'язаних з виробництвом, розподілом доходу, відносинами власності, системою управління, фінансовими параметрами та інституційним оформленням [1].

На наш погляд, на сьогоднішній день є відсутнім комплексний підхід до дослідження факторів економічного зростання корпорацій, зокрема недостатньо вивченим залишається питання про вплив на економічне зростання інституційних факторів росту.

Фактори, що впливають на економічне зростання великих корпорацій, в залежності від джерела впливу можна розділити на дві групи – внутрішні і зовнішні. До внутрішніх факторів належать: положення корпорації на ринку, наявні у них ресурси, їх доступність, якість, вартість, рівень технологічної оснащеності, кадровий потенціал, інноваційна активність і мотивація персоналу, фінансова політика компанії, рівень і якість менеджменту тощо.

Зовнішні фактори економічного зростання корпорацій – це чинники, які впливають на них ззовні безпосередньо (поява альтернативних джерел ресурсів та енергії, монополізація ринку, будівництво нових потужностей, втрата репутації компанії) і опосередковано (зміна законодавства в країні і світі, кон'юнктурні коливання загальносвітових цін на ресурси, економічна стабільність, падіння рівня інфляції, зміна співвідношення курсу внутрішньої та іноземних валют). Непрямі зовнішні фактори економічного зростання: ринкові (зміна світових цін на ресурси, рівень монополізації), фінансово-економічні (рівень інфляції,